

Nad zemí i pod zemí. U Koněpruských jeskyní se otvírá nový Dům přírody Českého krasu

28.3.2024 - | Ministerstvo životního prostředí ČR

Získat povědomí o přírodě a ochraně Českého krasu a propojit je se zážitky z prohlídky Koněpruských jeskyní.

To si klade za cíl Dům přírody Českého krasu, návštěvnické středisko chráněné krajinné oblasti Český kras na Zlatém koni u Koněprus na Berounsku, který dnes slavnostně otevřeli ministr životního prostředí Petr Hladík, ředitel Správy jeskyní České republiky (SJ ČR) Lubomír Přibyl a ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny ČR František Pelc. Jeho provozovatelem bude Správa jeskyní ČR.

„Český kras je výjimečné území. Nejen svou přírodní rozmanitostí a historií, ale i tím, že leží blízko k hlavnímu městu a je častým cílem výletů. Dům přírody návštěvníkům přiblíží jeho krásy a bude sloužit ke vzdělávání dětí, studentů i dospělých – prostřednictvím expozice i unikátním spojením s Koněpruskými jeskyněmi. Zároveň je takovým opožděným dárkem k nedávným padesátým narozeninám zdejší chráněné krajinné oblasti. Je to místo, které pomůže pěstovat vztah k přírodě a radost z péče o ni. Proto mě těší, že jsme toto moderní návštěvnické centrum, které ukáže i tajemství zdejšího podzemí, mohli jako Ministerstvo životního prostředí podpořit dotací více než 90 milionů korun,“ konstatuje **ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).**

„Dům přírody Českého krasu vyrostl v místě šedesát let staré původní provozní budovy jeskyní. Ta již nedostačovala a také byla energeticky velmi ne hospodárná. Při plánu na její obnovu jsme se rozhodli spojit nadzemí s podzemím a proto jsme se zapojili do programu Dům přírody. Návštěvníci se tak nyní seznámí nejen s krásou Koněpruských jeskyní, ale i přírodou celého Českého krasu,“ vysvětluje ředitel **SJ ČR Lubomír Přibyl.**

Na vytvoření expozice o geologické, biologické i historické rozmanitosti Českého krasu se společně podíleli odborníci Správy jeskyní České republiky, České geologické služby a Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Mimo jiné je představena lebka nalezená v Koněpruských jeskyních, jejíž genom před časem datoval mezinárodní vědecký tým na základě přítomnosti neandertálských genů do období před více než 45 tisíci roky. Mezinárodní tým antropologů vytvořil i rekonstrukci pravděpodobné podoby její tváře. Víceúčelový sál poslouží k promítání tematických filmů – například byl zcela nově natočen film o přírodě CHKO Český kras, přednáškám a výstavám. První je o historii zpřístupňování Koněpruských jeskyní.

„Na expozici navazuje prohlídková trasa Koněpruskými jeskyněmi a naučné stezky po povrchu Zlatého koně a jeho opuštěných lomech, významných geologických a paleontologických nalezištích, či krasové květeně,“ popisuje spoluautor expozice **Jaroslav Hromas ze SJ ČR.** Výukové programy pro školy se zaměří například na netopýry, trilobity, přírodu a příběhy Zlatého koně či minulosti krajiny Českého krasu. Při přípravě Domu přírody Českého krasu se vycházelo z podobných již existujících návštěvnických středisek, která postupně vznikají ve významných chráněných územích. Některá z nich jsou turistům k dispozici už více než deset let. Podrobnosti lze najít na www.dumprirody.cz.

„Program Dům přírody jsme koncipovali podle modelu, který funguje i jinde ve světě. Domy přírody orientují návštěvníky v území, poskytují jim základní informace a zázemí. Chceme představit místa nejrůznějšího charakteru, aby bylo vidět, jak je naše příroda a krajina rozmanitá. V krasových

oblastech jsou už nyní otevřeny Domy přírody dva - v Českém i Moravském krasu. Rádi bychom, aby si lidé odsud odnesli, že nadzemí a podzemí jsou propojené, nikoli oddělené světy," vysvětluje ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny ČR František Pelc.

Vysoutěžený dodavatel začal s demolicí předchozí staré provozní budovy a následným hloubením základů v listopadu 2020. Stavba byla zkolaudována 7. listopadu 2023. Výstavba Domu přírody Českého krasu včetně instalace expozice stála 95,5 milionu včetně DPH. Projekt byl podpořen z Operačního programu Životní prostředí, prostřednictvím MŽP ze státního rozpočtu a vlastních zdrojů Správy jeskyní. V podzimních a zimních měsících roku 2023 se kromě vytváření vnitřní expozice stavěla ještě úschovna kol, odpočinkový altán a venkovní prvky doplňující expozici. Unikátní je 3D model Koněpruských jeskyní či geostezka představující horniny z širšího území Českého krasu.

Koněpruské jeskyně jsou druhými nejnavštěvovanějšími jeskyněmi ze čtrnácti veřejnosti zpřístupněných jeskyní v péči SJ ČR. Objeveny byly v roce 1950 a pro veřejnost jsou otevřeny od roku 1959 prohlídkovým okruhem dlouhým 620 metrů. Ročně je navštíví okolo 100 tisíc lidí. Vznikly v devonských vápencích starých až 410 miliónů let. Jsou vyvinuty ve třech výškových úrovních. S celkovou délkou 2050 metrů a výškovým rozpětím přes 70 metrů jsou největším jeskynním systémem Čech s bohatou krápníkovou výzdobou a mimořádně paleontologicky a archeologicky významnými výplněmi sedimentů.

Oblast Zlatého koně je mimořádnou masou devonského vápence s extrémním množstvím zachovaných fosilií, dokládajících život v devonském moři před více než 400 miliony let. *„Je jednou ze stěžejních lokalit světoznámého paleontologa Joachima Barranda pro jeho objevy nových druhů fosilií a zásadní vědecké dílo o českém silurském útvaru. V současnosti je to největší ložisko vysokoprocentních vápenců, které je těženo již od středověku,”* přibližuje Hromas. Část území je nyní národní přírodní památkou.

O možnostech prohlídky Koněpruských jeskyní a návštěvníckého střediska CHKO Český kras Domu přírody Českého krasu se lze více dozvědět na webech konepruske.caves.cz, dumprirody.cz/ceskykras a také na facebook.com/konepruskejeskyne a instagram.com/konepruskejeskyne.

Od velikonočních svátků bude otevřeno denně od 10:00 do 16:00.

Kontakty:

Mgr. Pavel Gejdoš, PR Správy jeskyní ČRtel.: 724 678 153e-mail: gejdos@caves.cz

Mgr. Karolína Šulová, tisková mluvčí AOPK ČRtel.: 724 102 406e-mail: karolina.sulova@nature.cz

Mgr. Lenka Kachlík, vedoucí Koněpruských jeskyníe-mail: kachlik@caves.cz

Mgr. Lenka Kachlík, vedoucí Koněpruských jeskyníe-mail: kachlik@caves.cz

https://www.mzp.cz/cz/news_20242803_Nad-zemi-i-pod-zemi-U-Konepruskych-jeskyni-se-otvira-novy-Dum-prirody-Ceskeho-krasu